

Warszawa, 16 marca 2015 r.

KMP.575.41.2014.MKu

Raport przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji Domu Pomocy Społecznej „Anielin” w Karczewie

1. Wstęp

Na podstawie artykułu 19 *Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania*, przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku z dnia 18 grudnia 2002 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 30, poz. 192, dalej: OPCAT) oraz działając na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich, w dniu 1 grudnia 2014 r., do Domu Pomocy Społecznej „Anielin” w Karczewie (zwanego dalej: DPS, Domem, placówką) udali się członkowie Zespołu *Krajowy Mechanizm Prewencji* (zwanego dalej: KMP lub Mechanizmem): Karolina Goral (pedagog resocjalizacyjny), Magdalena Filipiak (prawnik, psycholog) oraz Marcin Kusy (prawnik).

Działając jako *Krajowy Mechanizm Prewencji* osoby wizytujące sprawdziły na miejscu sposób przestrzegania praw mieszkańców DPS, dokonując oceny pod względem ich ochrony przed torturami oraz innym, niehumanitarnym lub poniżającym traktowaniem albo karaniem.

W ramach wizytacji wykonano następujące czynności:

- przeprowadzono rozmowę z panią Moniką Głąbicką – pracownikiem socjalnym;
- dokonano oglądu pomieszczeń przeznaczonych dla mieszkańców Domu;
- przeprowadzono indywidualne rozmowy z losowo wybranymi mieszkańcami;
- poddano analizie wybraną dokumentację dostępną na miejscu m.in.: książkę raportów pielęgniarskich, losowo wybrane akta osobowe mieszkańców ubezwłasnowolnionych oraz umieszczonych w placówce na mocy postanowienia sądu, losowo wybrane indywidualne programy wsparcia.

W trakcie wizytacji sporządzono dokumentację fotograficzną.

Pracownicy KMP poinformowali pracownika socjalnego o ustaleniach dokonanych w ramach powyższych czynności, a także wysłuchali jej uwag i wyjaśnień.

Po zakończeniu wizytacji przeanalizowano dokumentację związaną z funkcjonowaniem placówki.

2. Ogólna charakterystyka

DPS działa na podstawie decyzji Wojewody Mazowieckiego z dnia 6 lutego 2010 r. nr 5/2010 i podlega Staroście Otwockiemu.

Dom przeznaczony jest dla 28 osób przewlekle psychicznie chorych, zaś w dniu wizytacji faktycznie przebywało w nim 31 mieszkańców. Zgodnie z wyjaśnieniami pracownika socjalnego Dom posiada fizycznie więcej miejsc, niż zostało zarejestrowanych. Przedstawiciele KMP podkreślają, iż dyrektor Domu nie może samodzielnie zwiększać pojemności placówki oraz zwracają się do dyrektora DPS z prośbą o wyjaśnienie wskazanej powyżej sytuacji.

Do 2006 r. DPS przeznaczony był dla osób w podeszłym wieku.

3. Legalność pobytu

W dniu wizytacji 2 mieszkańców DPS było ubezwłasnowolnionych całkowicie, zaś 4 osoby umieszczone zostały w Domu na podstawie postanowienia sądu. Analiza akt osobowych wymienionych mieszkańców nie ujawniła nieprawidłowości w zakresie legalności ich pobytu w placówce.

4. Personel

W DPS zatrudnione są 23 osoby na umowę o pracę w tym m.in.: dyrektor placówki, 4 opiekunki, 5 pielęgniarek, terapeuta, fizjoterapeuta, instruktor ds. kulturalno-oświatowych, pracownik socjalny, 3 pokojowe oraz psycholog.

W skład zespołu opiekuńczo-terapeutycznego wchodzi 17 pracowników zatrudnionych na stanowiskach pozostających w bezpośrednim kontakcie z mieszkańcami. Pracę personelu wspierają praktykanci z Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide de Gasperi w Józefowie, Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Uniwersytetu Warszawskiego oraz Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Ponadto Dom przyjmuje pracowników na staż rehabilitacyjny w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego zgodnie

z Projektem „Wsparcie środowiska osób niepełnosprawnych z terenów wiejskich i małomiasteczkowych”.

Wątpliwości wizytujących wzbudza mała liczba personelu męskiego w placówce (w dniu wizytacji 1 mężczyzna w ramach stażu). W opinii wizytujących należy dążyć do zatrudnienia większej liczby mężczyzn-opiekunów/pielęgniarzy, by w pełni respektować prawo mieszkańców do prywatności i intymności. W sytuacji, gdy mieszkaniec nie chce/odmawia, aby przy zabiegach higienicznych pomagała mu osoba przeciwnej płci, obowiązkiem personelu Domu jest zapewnienie mu opieki pielęgniarza/opiekuna tej samej płci. Reprezentanci KMP podkreślają, że zgodnie z Zasadą 14 Zasad ONZ na rzecz osób starszych *osoby starsze powinny mieć możliwość korzystania z praw człowieka i podstawowych swobód w trakcie przebywania w instytucjach zapewniających schronienie, opiekę lub pomoc medyczną, włączając w to pełne poszanowanie ich godności, przekonania, potrzeb i prywatności, a także prawa do decydowania o formie opieki i jakości życia.*

Zgodnie z informacją uzyskaną od dyrektora Domu, ze względu na bardzo skromne środki w budżecie placówki przeznaczone na szkolenia przez firmę zewnętrzną, przeprowadzone zostało tylko obowiązkowe szkolenie z zakresu BHP i p.poż. Pozostałe szkolenia zorganizowane zostały przez pracowników Domu i dotyczyły m.in.: zadań pracownika pierwszego kontaktu, omówienia przepisów prawnych dotyczących domów pomocy społecznej, rozpoznania schizofrenii. Dodatkowo dyrektor Domu wzięła udział w szkoleniu z zastosowania środków przymusu bezpośredniego.

Zdaniem przedstawicieli Mechanizmu należy niezwłocznie zorganizować dla wszystkich pracowników upoważnionych do stosowania przymusu bezpośredniego cykliczne szkolenia z zakresu stosowania tego rodzaju środków, by w sytuacji gdy zajdzie potrzeba stosowania takich instrumentów pracownicy placówki potrafili z nich korzystać bez wyrządzania krzywdy mieszkańcom. Wskazane szkolenia powinny być ukierunkowane nie tylko na regulację prawną dotyczącą stosowania przymusu bezpośredniego w domach pomocy społecznej, ale także na procedury postępowania i zasadności stosowania tego typu oddziaływań. Wizytujący podkreślają, że dobrze wyszkolony personel jest gwarancją przeciwko złemu traktowaniu mieszkańców. Ponadto przedstawiciele KMP zalecają objęcie personelu szkoleniem z zakresu praw mieszkańców Domu, udzielania pierwszej pomocy, sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych, radzenia sobie ze stresem i agresją, zapobiegania wypaleniu zawodowemu etc.

Zgodnie z przekazanymi wizytującym informacjami, personel placówki nie jest objęty superwizją. W opinii pracowników Mechanizmu, z uwagi na dotychczasowe duże

obciążenie realizowanymi obowiązkami i zauważalne wyczerpanie, należałoby zapewnić terapeutę oraz psychologowi udział w superwizji. Dzięki takiemu rozwiązaniu pracownicy mogliby uzyskać pomoc w uporaniu się z obciążeniami wynikającymi ze specyfiki wykonywanej pracy. Superwizja stwarza możliwości nie tylko ewaluacji pracy i samorozwoju, ale także daje przestrzeń podzielenia się trudnym doświadczeniem i otrzymaniem wsparcia, a co za tym idzie zwiększenia satysfakcji z pracy.

W latach 2013 - 2014 (do dnia wizytacji) nie było postępowań dyscyplinarnych czy karnych prowadzonych wobec pracowników Domu.

Wszyscy mieszkańcy, z którymi rozmawiali przedstawiciele Mechanizmu dobrze ocenili pracę personelu, podkreślając, że pracownicy faktycznie się nimi interesują. Ponadto w trakcie czynności wizytujący zwrócili uwagę, że pracownicy dobrze orientują się w problemach mieszkańców oraz rozumieją ich ograniczenia i specyfikę zachowań.

5. Prawo do informacji

Zgodnie z udzielonymi przez pracownika socjalnego wyjaśnieniami, osoba przyjmowana do DPS przedstawiana jest pracownikom oraz mieszkańcom, zapoznaje się dokładnie z regulaminem placówki oraz topografią Domu. W związku z tym, iż pierwszy dzień pobytu bywa dla nowoprzyjętej osoby stresujący, wszelkie oświadczenia związane z przyjęciem do placówki podpisywane są kolejnego dnia. Wszystkie przeanalizowane przez wizytujących akta osobowe mieszkańców zawierały oświadczenia mieszkańców o zapoznaniu się z treścią obowiązującego regulaminu.

Z ustaleń poczynionych przez wizytujących wynika, że dowody osobiste części mieszkańców są przechowywane przez administrację Domu. W tym miejscu należy wskazać, zgodnie z art. 79 pkt 2 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2010 r. Nr 167, poz. 1131, ze zm.) *kto zatrzymuje bez podstawy prawnej cudzy dowód osobisty podlega karze ograniczenia wolności lub grzywnie*. Zgodnie jednak z wykładnią dokonaną przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 9 grudnia 2010 r. o sygnaturze II AKa 397/10 znamiona wymienionego wykroczenia nie są wypełnione, jeżeli wejście w posiadanie dowodu nastąpiło za akceptacją i przyzwoleniem osoby uprawnionej. Biorąc pod uwagę powyższe wizytujący zalecają każdorazowe odbieranie zgody mieszkańca lub opiekuna prawnego osoby ubezwłasnowolnionej na przechowywanie dowodu osobistego.

W ocenie przedstawicieli KMP wskazane również byłoby zapewnienie mieszkańcom stałego dostępu do regulaminu oraz praw i obowiązków mieszkańców poprzez umieszczenie tych dokumentów w widocznym miejscu.

Wizytujący bardzo dobrze ocenili fakt, iż na tablicy informacyjnej DPS wywieszona została lista numerów telefonów do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku, Starostwa Powiatowego, Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Rzecznika Praw Pacjenta. Zdaniem przedstawicieli Mechanizmu wskazane byłoby uzupełnienie tych informacji o adresy wymienionych instytucji oraz poszerzenie ich o dane Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.

Mieszkańcy mogą zgłaszać skargi i wnioski do dyrektora w wyznaczone dni i godziny. Informacja w tym przedmiocie została wywieszona na ogólnodostępnej tablicy informacyjnej.

W aktach osobowych (dane osobowe usunięto) znajdowała się prośba z dnia 10.11.2014 r. do dyrektora placówki o umożliwienie poszukiwania pracy. W związku z tym, iż w dokumentacji tej nie znajdowała się udzielona mieszkańcowi odpowiedź, wizytujący proszą o wyjaśnienie w jaki sposób mieszkańcy informowani są o sposobie rozpatrzenia pisemnych próśb i wniosków.

Z rozmów z mieszkańcami wynikało, że nie wszyscy wiedzą, kto pełni funkcję ich pracownika pierwszego kontaktu i jakie ma zadania. Reprezentanci Mechanizmu zalecają zatem przypomnienie mieszkańcom zarówno o roli takiego pracownika, jak i o tym, komu powierzono to zadanie.

6. Traktowanie

W ocenie reprezentantów Mechanizmu atmosfera panująca w Domu w trakcie wizytacji była bardzo dobra, wolna od napięć i pełna wzajemnego zrozumienia. Z obserwacji wizytujących wynika, że mieszkańcy dobrze czują się w wizytowanej placówce i chętnie rozmawiają z personelem o swoich problemach. Dobrą okazję do poczynienia takiego spostrzeżenia stanowił ogląd Domu, podczas którego zaobserwowano, że pracownicy bardzo życzliwie odnosili się do mieszkańców. Wizytujący zauważyli również, iż personel wchodząc do zamkniętych pokoi puka, zaś w kontaktach z mieszkańcami używali zwrotów grzecznościowych Pan/Pani. Zauważono również, że kadra jest w pełni zorientowana w zakresie potrzeb, upodobań i zwyczajów poszczególnych mieszkańców.

Większość mieszkańców podczas rozmów z wizytującymi nie zgłaszała żadnych uwag w kwestiach traktowania ich przez personel oceniając jednocześnie jego pracę bardzo dobrze. Rozmówcy wielokrotnie podkreślali duże zaangażowanie kadry DPS w opiekę, pomoc i organizowanie im czasu wolnego.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od pracownika socjalnego, potwierdzonymi podczas rozmów indywidualnych z mieszkańcami, w DPS nie stosuje się kar.

Mieszkańcy DPS nie są angażowani w żadne prace, które powinni wykonywać pracownicy DPS.

W placówce opracowano procedurę postępowania z agresywnymi mieszkańcami będącymi pod wpływem alkoholu, która zobowiązuje personel do każdorazowego wezwania patrolu Policji.

Zgodnie z wyjaśnieniami udzielonymi przez pracownika socjalnego i psychologa oraz informacją uzyskaną od dyrektora placówki, w DPS nie stosuje się środków przymusu bezpośredniego, a w przypadkach konieczności ich zastosowania wzywane jest pogotowie ratunkowe. W opinii przedstawicieli KMP na pozytywną ocenę zasługuje fakt, że personel Domu konsekwentnie unika przymusu bezpośredniego stosując rozmowy, przypomnienia, wyjaśnienia i negocjacje jako metodę nakłaniania mieszkańców do przestrzegania zasad życia w DPS. Należy jednak zaznaczyć, iż personel placówki (pracownik socjalny, pielęgniarka) twierdził, iż nie może stosować przymusu, ze względu na brak podstaw prawnych. Wizytujący ponownie podkreślają zatem potrzebę zorganizowania szkolenia z zakresu stosowania środków przymusu bezpośredniego dla wszystkich osób upoważnionych do jego stosowania.

Wskazane byłoby również zorganizowanie na terenie DPS pomieszczenia do czasowej izolacji osoby, która zagraża bezpieczeństwu własnemu, innych lub powszechnemu bądź niszczy i uszkadza przedmioty znajdujące się w jej otoczeniu.

W aktach osobowych mieszkańca (dane osobowe usunięto) znajdowała się zgoda jego opiekuna prawnego w przedmiocie palenia wyrobów tytoniowych. Zdaniem przedstawicieli KMP uzależnienie palenia papierosów od zgody opiekuna prawnego jest zbyt daleką ingerencją w prawa mieszkańca, nieuzasadnioną pozbawieniem go zdolności do czynności prawnych.

7. Prawo do kontaktów ze światem zewnętrznym

Z analizy akt osobowych mieszkańców (dane osobowe usunięto) wynika, iż osobom ubezwłasnowolnionym umożliwia się samodzielne wyjścia poza teren DPS wyłącznie za zgodą opiekuna prawnego. Przedstawiciele KMP rozumiejąc troskę personelu placówki o los jej mieszkańców, jednocześnie podkreślają, iż fakt ubezwłasnowolnienia nie stanowi podstawy prawnej do ograniczania wolności osobistej mieszkańca DPS w sferze jego kontaktów ze światem zewnętrznym. Należy zauważyć, że w obecnie obowiązującym

stanie prawnym brak jest regulacji, które wprowadzałyby jakiekolwiek ograniczenia w zakresie opuszczania przez mieszkańców DPS budynków i terenu placówki. W związku z powyższym także fakt ubezwłasnowolnienia nie może być uznany za okoliczność uzasadniającą reglamentację wyjść mieszkańców lub uzależnienie ich od obecności innych osób. Przyjętą w placówce praktykę należy zatem uznać za bezprawnie ograniczającą wolność osobistą. Dlatego też przedstawiciele Mechanizmu zalecają umożliwienie mieszkańcom Domu, niezależnie od ich sytuacji prawnej, opuszczanie placówki. Jednocześnie należy wskazać, iż jedynie stan psychofizyczny stwierdzony przez lekarza jako zagrażający zdrowiu lub życiu własnemu bądź osób trzecich może stanowić przesłankę zakazu opuszczenia DPS lub konieczności opieki pracownika podczas spacerów poza DPS.

W Domu nie wprowadzono jakichkolwiek ograniczeń dotyczących odwiedzin mieszkańców. Podopieczni DPS mogą przyjmować gości codziennie, a odwiedziny odbywają się w ich pokojach lub na terenie Domu.

W Domu nie ma również ograniczeń dotyczących rozmów telefonicznych czy wysyłanej korespondencji. Jeśli mieszkaniec chce zatelefonować, korzysta z telefonu na koszt placówki. Część mieszkańców posiada własne telefony komórkowe.

8. Prawo do ochrony zdrowia

Wszyscy mieszkańcy Domu objęci są opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, który przyjmuje mieszkańców w gabinecie zlokalizowanym na terenie placówki. Ponadto, w ramach umowy zlecenia, w Domu raz w tygodniu przyjmuje lekarz psychiatra. Poza przyjęciami w gabinecie lekarz wizytuje chorych leżących. Konsultacje innych specjalistów umawiane są w zależności od potrzeb. W przypadkach nagłego pogorszenia stanu zdrowia wzywane jest pogotowie ratunkowe.

W DPS przez 7 dni w tygodniu zapewniony jest dostęp do całodobowej opieki pielęgniarstwa. Do obowiązków realizowanych przez pielęgniarki należy m. in.: przygotowanie i podanie mieszkańcom leków, wykonanie pomiarów, np. ciśnienia, wagi, koordynowanie konsultacji lekarskich.

Zaopatrzenie w leki realizowane jest według indywidualnych potrzeb każdego mieszkańca, na podstawie recept. Leki przechowywane są w osobnych koszykach podpisanych imieniem i nazwiskiem pacjentów.

Raporty pielęgniarskie prowadzone są dokładnie. Zawierają one szczegółowe opisy zmian w stanie zdrowia mieszkańców, wykonanych zabiegów i informację o podanych doraźnie lekach.

Fizjoterapeuta prowadzi zajęcia zarówno w pomieszczeniach mieszkalnych, jak i w pracowni usprawniająco-rehabilitacyjnej. W ramach fizjoterapii realizowane są wszelkie zabiegi zlecone przez lekarze oraz ćwiczenia rozluźniające i relaksacyjne, gimnastyka poranna, spacerzy rehabilitacyjne, gry i zabawy sportowe w plenerze, rehabilitacja przyłóżkowa oraz zajęcia na siłowni.

9. Oddziaływania kulturalno-oświatowe i terapeutyczne

Z analizy dokumentacji oraz rozmów z personelem i mieszkańcami DPS wynika, że oferta zajęć terapeutycznych oraz kulturalno-oświatowych w Domu jest bogata i różnorodna. W ramach zajęć kulturalno-oświatowych organizowane są liczne gry, zabawy, konkursy, występy artystyczne, świętowanie uroczystości, wycieczki, pikniki, spotkania z zaproszonymi gośćmi. W ramach aktywizacji podopiecznych Dom współpracuje z innymi instytucjami: szkołami, Ośrodkiem Readaptacji w Karczewie, domami kultury, ośrodkami seniora. Mieszkańcy Domu biorą udział w lokalnych imprezach kulturalno-rozrywkowych.

Dom umożliwia mieszkańcom uczestnictwo w zorganizowanych zajęciach terapeutycznych: plastycznych, stolarskich oraz ogólnorozwojowych. Ponadto w DPS działa koło ogrodniczo-przyrodnicze oraz kultu religijnego. Terapeuta zajęciowy odwiedza mieszkańców również w ich pokojach zachęcając do udziału w terapii. Zakres realizowanych terapii, wraz ze wskazaniem odpowiedzialnego pracownika, stanowi część dokumentu „Plan pracy Zespołu Opiekuńczo-Terapeutycznego”. Dodatkowo w DPS organizowane są zajęcia edukacyjne, w których udział biorą zarówno mieszkańcy, jak i personel. W dniu wizytacji mieszkańcy uczestniczyli w spotkaniu „Z pamiętnika osób chorujących”.

W ocenie wizytujących oferta zajęć terapeutycznych oraz kulturalno-oświatowych ukierunkowana jest na podtrzymanie sprawności intelektualnej i manualnej mieszkańców, ich dobrego stanu psychicznego, a także poczucia przynależności i więzi ze światem zewnętrznym. Także rozmówcy przedstawiciele KMP wypowiedzieli się z aprobatą o zapewnionej im ofercie zajęć, jako umożliwiającej czynne spędzanie czasu w towarzystwie innych mieszkańców i personelu.

W DPS zatrudnionych jest psycholog. Diagnozuje on mieszkańców w zakresie intelektualnym, emocjonalnym, społecznym, osobowościowym. Jego wskazania i zalecenia do dalszej pracy stanowią część indywidualnego planu wsparcia.

10. Warunki bytowe

DPS znajduje się w 1-piętrowym budynku. W pokojach mieszkańców zapewniono podstawowe sprzęty i meble oraz dekoracje (firanki, zasłony, obrazy, kwiaty). Pensjonariusze mogą również dekorować pokoje zgodnie z własnymi upodobaniami, nadając im indywidualny charakter. Warunki stworzone w pokojach mieszkalnych są dobre, zbliżone do domowych.

Przy łóżkach osób leżących nie został zainstalowany system przyzywowo- alarmowy. Zdaniem wizytujących wskazaną nieprawidłowości należy wyeliminować, gdyż obecnie pozbawieni są oni możliwości samodzielnego wezwania personelu w razie konieczności.

Na terenie placówki znajdują się dwie świetlice, w których mieszkańcy mogą spędzać czas oglądając telewizję, czytając czasopisma, książki. W pomieszczeniach świetlic w dniu wizytacji wystawiona była herbata dla mieszkańców.

W czasie wizytacji Domu wszystkie pomieszczenia były czyste i wolne od nieprzyjemnych zapachów.

Z relacji personelu wynika, że Dom zapewnia wszystkim mieszkańcom niezbędną pomoc w zakresie brakującej odzieży, obuwia czy środków higienicznych. W trakcie oglądu, przedstawiciele Mechanizmu zwrócili uwagę na fakt, że wszyscy mieszkańcy byli ubrani właściwie do pory roku w nienoszącą śladów znacznego użycia odzież.

Placówka zapewnia mieszkańcom 3 posiłki dziennie, a każdy z nich wydawany jest w 2-godzinnych przedziałach czasowych. Zgodnie z informacjami przekazanymi wizytującym między porami posiłków mieszkańcy mogą poprosić o wydanie dodatkowej porcji jedzenia z kuchni. W dniu wizytacji w DPS nie przebywały osoby wymagające miksowania posiłków.

Na potrzeby mieszkańców zagospodarowano teren zielony znajdujący się za budynkiem Domu, w obrębie którego utworzono m. in. miejsce z ławkami.

Warunki bytowe panujące w Domu należy ocenić jako dobre. Zarówno budynek DPS, jak i przyległy do niego ogród w dniu wizytacji były zadbane, estetyczne, utrzymane w czystości.

a) Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych

W placówce zainstalowano platformę do przewozu osób, na ścianach korytarzy umocowano ponadto poręcze, łazienki wyposażono m. in. w uchwyty i krzesła kąpielowe. Jednakże szerokość drzwi do pomieszczeń nie spełnia warunków, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2002 r. Nr. 75, poz. 690). Zgodnie bowiem z § 62.1. drzwi wejściowe do budynku i ogólnodostępnych pomieszczeń użytkowych oraz do mieszkań powinny mieć szerokość co najmniej 0,9 m. Szerokość ta zapewnia bowiem osobie poruszającej się na wózku inwalidzkim swobodny przejazd przez drzwi. W wizytowanym DPS szerokość drzwi wejściowych do budynku, pokoi mieszkańców, łazienek i świetlicy wnosila 81 cm. Ponadto przestrzeń manewrowa w łazienkach nie zapewnia możliwości manewrowania wózkiem, gdyż nie spełnia wymaganych wymienionym rozporządzeniem rozmiarów 1.5 m. x 1,5 m.(§ 86.1).

11. Prawo do praktyk religijnych

Prawo mieszkańców Domu do praktyk religijnych jest respektowane. Na terenie Domu znajduje się kaplica, w której odprawiane są msze św. dla mieszkańców. Udział w nabożeństwach jak i innych praktykach religijnych jest dobrowolny. Mieszkańcy są zorientowani w porządku mszy św. i nabożeństw.

12. Zalecenia

Na podstawie art. 19 OPCAT przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji zalecają:

I. Dyrektorowi Domu Pomocy Społecznej

1. zorganizowanie szkoleń dla pracowników, zgodnie z pkt 4 Raportu;
2. umożliwienie mieszkańcom Domu, niezależnie od ich sytuacji prawnej, opuszczania placówki, z wyjątkiem osób, których stan psychofizyczny uniemożliwia samodzielne wyjścia poza DPS;
3. odbieranie zgody mieszkańców lub opiekunów prawnych osób ubezwłasnowolnionych na przechowywanie dowodu osobistego;

4. umieszczenie w widocznym miejscu regulaminu Domu oraz praw i obowiązków mieszkańców;
5. wywieszenie pełnych adresów instytucji stojących na straży praw mieszkańców, zgodnie z pkt 5 Raportu;
6. zapewnienie psychologowi i terapeutce superwizji;
7. zamontowanie sygnalizacji przywoławczej przy łóżkach mieszkańców leżących;
8. rozważenie zorganizowania w Domu pomieszczenia izolacyjnego;
9. informowanie mieszkańców zarówno o roli pracownika pierwszego kontaktu, jak i o tym, komu powierzono to zadanie;
10. pełne dostosowanie placówki do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Ponadto proszę o wyjaśnienie sytuacji przyjmowania do Domu większej liczby mieszkańców niż przewiduje zezwolenie oraz poinformowanie w jaki sposób mieszkańcy informowani są o sposobie rozpatrzenia pisemnych próśb i wniosków.

II. Staroście Powiatu Otwockiego

1. Przekazanie środków finansowych niezbędnych do realizacji zaleceń: 1, 6, 10.